

Prentenboekexpositie:

HET UITWERKEN VAN EEN INSPIREREND PRENTENBOEK

“Ooooh *Tiny*! Ik heb dat vaak gelezen vroeger... en zo graag!” Ik krijg steeds verwonderde blikken van studenten als ik ze vertel dat de bekende *Tiny*-boeken (Casterman) typisch zijn voor de tijdsgeest van de jaren vijftig: we vinden er rolpatronen in terug die niet altijd meer van deze tijd zijn. Mogen *Tiny*-boeken dan niet meer in de klas? Uiteraard wel, stel ik hen gerust. Maar het mag niet het enige zijn in je boekenhoek. Ooit al eens gehoord van ‘tegendraadse’ of ‘diverse’ prentenboeken? Wat dacht je van *De twee mama’s van Sterre* (Gea van Beuningen) of van *De papa met tien kinderen* (Bénédicte Guettier)? Enkele studenten zetten grote ogen op. Ik ga verder: “Julie kennen misschien het populaire *Over een mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft* van Wolf Erlbruch of *Het grote poepconcoers* van Guido van Genechten?” Die laatste auteur kennen ze wel, van *Rikki*. Nog grotere ogen en opvallende monden krijg ik als ik de kleuterleiders in spe de prenten uit *Het ei van mama* van Babette Cole toon. Het visuele effect werkt. **Hanne De Coninck**

Over de auteur

HANNE DE CONINCK

is als docente Nederlands verbonden aan het studiegebied Onderwijs van de katholieke hogeschool VIVES, campus Brugge. In de opleiding Bachelor in het Kleuteronderwijs is ze bovendien cocoördinator van het taalbeleid.

HET BELANG VAN ILLUSTRATIES

Diezelfde fascinatie vind je bij hun doelpubliek, de kleuters. De kaft, het grote formaat van het prentenboek en de ietwat geheimzinnige titel wekken nieuwsgierigheid op. Dat is exact wat een goed prentenboek doet: nieuwsgierig maken, aanzetten tot ‘lezen’. Vervolgens toon ik de studenten een Russisch prentenboek en doe ik een poging om het voor te lezen. Achteraf vraag ik hun waarover het gaat. Ze kunnen het grotendeels naverellen. Ik wijs hun erop dat dit toch wel bijzonder is: ze kunnen namelijk - net als ik overigens - helemaal geen Russisch. “Ah, mevrouw, de prenten, hé, daardoor begrijpen we het!”, krijg ik als antwoord. Stapsgewijs ontrafelen we zo de geheimen en de kwaliteiten van een goed prentenboek.

WONDERE WERELD

Alle eerstejaarsstudenten Vives Kleuteronderwijs Brugge worden gedurende het tweede semester ondergedompeld in de wondere wereld van het prentenboek. Wat is dat eigenlijk, een prentenboek? Zijn de illustraties van belang? Waarom zijn de personages in prentenboeken vaak dieren? We bekijken prentenboeken voor allerlei doeleinden en bestuderen vooral wat je ermee kan doen in de kleuterklas. Aan de hand van het boeiende boek *Creatief met prentenboeken. Muzische werkvormen voor peuters en kleuters* van collega Marleen Ost leren we samen de kneepjes van het vak. Ook andere collega’s deelden hun expertise in dit boek.

WAT EEN ONTDEKKING!

Omdat een prentenboek pas echt begint

te leven als je er iets mee doet, werken de studenten in groep een prentenboekenproject uit. Eerst grasduinen ze individueel in het ruime aanbod. Ze leren over bekende, maar ook over minder bekende auteurs en illustratoren. Ze onderzoeken aan de hand van bepaalde criteria diverse prentenboeken. Daarna bespreken ze die samen in groep. Zo ontdekken ze nieuwe dingen en leren ze van elkaar: “Oh, ik zoek voor mijn stage een boekje over dat onderwerp” of “Hé, een prentenboek zonder woorden [van Thé Tjong Khing], kan dat ook?”

AAN DE SLAG

Na die uitvoerige analyse kiezen ze samen één prentenboek uit dat ze grondig zullen uitwerken. Eerst bedenken ze hoe ze het verhaal kunnen brengen voor

de kleuters: voorlezen, werken met een vertelkastje, een gedigitaliseerde versie, een poppenspel, enzovoort. Ze denken ook na over de boekenhoek en over zinvolle themaverrijking. Daarna werken ze activiteiten uit verschillende domeinen uit: taal, levensbeschouwing, drama, beweging, wereldoriëntatie, muziek, beeld of wiskunde.

PRENTENBOEKEN-EXPOSITIE

Het laatste deel is voor student en docent het leukste: de 'prentenboekenexpositie'. Het lokaal wordt omgetoverd tot een boekenmarkt, waarbij elk uitgewerkt prentenboek een plaats krijgt. Studenten moeten naast het voorstellen van hun activiteiten ook minimaal één item concreet uitwerken. Zo kunnen ze hun creativiteit uiten in een zelfgemaakt gezelschapsspel of zich ontpoppen tot componisten van een kleuterlied in functie van het prentenboek. Ze gaan ook op ontdekking bij elkaar, want iedereen heeft een verschillend prentenboek uitgewerkt. Zo leren student én docent veel bij. Ik nodig dan ook altijd andere collega's uit om eens een kijkje te komen nemen. Er is telkens heel veel werk in gestoken en het resultaat is vaak ronduit spectaculair.

OUTPUT

Gelukkig wordt er met al dat harde werk ook daadwerkelijk iets gedaan. In eerste instantie kunnen studenten hun ervaring benutten tijdens stageperiodes in de kleuterklas. Zo moeten alle studenten naast het 'reguliere' boekenaanbod bijvoorbeeld ook een 'divers' prentenboek voorzien: een verhaal over een kind met maar één ouder, een kind dat in een rolstoel zit, adoptie,... Tijdens het tweede opleidingsjaar doorlopen de studenten vervolgens een 'prentenboekenstage'. Gedurende twee weken werken ze één prentenboek uit in de kleuterklas. Zo kunnen ze alle opgedane kennis uittesten in de praktijk. In het laatste jaar krijgen ze ten slotte de mogelijkheid om een onderzoeksopdracht rond prentenboeken uit te werken.

PRENTENBOEKEN VOOR ALLE LEEFTIJDEN

Ook in de lagere school kan zeker nog met prentenboeken gewerkt worden. Zo is *Het land van de grote woordfabriek* (Agnès de Lestrade) een echte aanrader als je aan de slag wil gaan met woordenschatverrijking. Een goed prentenboek kan overigens door alle leeftijden worden gemaakt. Of zoals een student het ooit raak verwoordde: "Een prentenboek geeft je je kinderoogen terug".

Aan de slag in verschillende domeinen: een voorbeeld

Met het pop-upprentenboek **Een giraf kan niet dansen** van Giles Andreae kun je bijvoorbeeld aan de slag binnen heel wat verschillende domeinen:

- taal: werken met rijm (uitbreiding op rijm: **Tien bolle biggetjes** van illustrator Carll Cneut en taalwonder Joke van Leeuwen);
- beweging: de verschillende dansen uitproberen die voorkomen in het boek;
- muziek: het giraflied zingen, hoofdtelefoons voorzien met geluiden uit het woud, dansmuziek;
- wereldoriëntatie: een boswandeling maken of waarnemingen rond dieren;
- levensbeschouwing: werken rond verschillen en gelijkenissen, iedereen is uniek;
- beeld: werken met illustratietechnieken of zelf een pop-up proberen te maken;
- wiskunde: pootafdrukken bij de juiste dieren plaatsen of dieren ordenen;
- drama: bewegen zoals de dieren in het boek, werken rond gelaatsuitdrukkingen;
- verrijking: een licht-donkerhoek waarbij de maan en sterren verlicht zijn, een ontdektafel met bladeren om in te woelen;
- afsluiting van het project: een heus dierdansfestival houden in de klas.